

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПРАКТИКА НАУКОВОГО ТА ТЕХНІЧНОГО ПЕРЕКЛАДУ
С 2-ОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ (НІМЕЦЬКОЇ)»

Ступінь освіти	магістр
Освітня програма	Германські мови та літератури (переклад-включно) перша - англійська
Тривалість викладання	3 4 чверть
Заняття:	2 семестр 2024/2025 н.р.
Практичні	за розкладом
Мова викладання	німецька, українська
Кафедра, що викладає	перекладу

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»: <https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=1788>
Онлайн-консультації *:

Інформація про викладачів:

Кабаченко Ірина Леонідівна	доцент
Персональна сторінка	https://pereklad.nmu.org.ua/ua/Kabachenko.php
Е-пошта:	kabachenko.i.L@nmu.one

1. Анотація до курсу

Навчальна дисципліна «Практика наукового та технічного перекладу з 2-ої іноземної мови (німецької)» є важливою складовою у структурі професійної підготовки майбутніх перекладачів, покликана формувати у студентів навички науково-технічного перекладу у залежності від цілеспрямованості перекладу.

Курс спрямований на розвиток свідомої перекладацької діяльності, заснованої на розумінні закономірностей процесу перекладу як міжмовного акту комунікації, його кордонів, умінні виділяти перекладацькі проблеми, виробляти стратегію та тактику їх вирішення у конкретних умовах.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – поглиблене вивчення особливостей перекладу науково-технічного тексту, тобто оволодіння способами і прийомами перекладу німецького науково-технічного тексту на рідну мову та навпаки з урахуванням специфічних характеристик цих мов.

Основні завдання дисципліни:

- Розширити і збагатити уявлення студентів про специфічні риси творення термінів в німецькій та українській мовах та їх переклад;
- Удосконалити знання студентів з граматичних проблем науково-технічного перекладу та виробити навички перекладу складних граматичних конструкцій в науково-технічному тексті;
- Збагатити уявлення студентів про специфічні жанрово-стилістичні риси німецького науково-технічного тексту та виробити навички перекладу різних жанрово-стилістичних особливостей науково-технічного тексту.
- Надати студентам навички та вміння, необхідні для виконання професійних обов'язків перекладача, дотримання кодексу професійної етики усного перекладача, досягнення високого рівня загальної культури, а також набуття знань у специфічних галузях.

3. Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- особливості і принципи науково-технічного перекладу з німецької мови на українську;
- способи перекладу аббревіатур і скорочень та вміння застосовувати їх у процесі перекладу;
- класифікацію перекладацьких помилок, та вміння їх запобігати;
- особливості побудови й написання англійською мовою наукових текстів різних жанрів;
- критерії оцінки успішності перекладу мовного процесу у науковому середовищі;
- особливості соціально-професійного мовлення, специфіку перекладу висловлювань з різних мовлень та типи функціонально-стильового перекладу;
- практичні орієнтири науково-технічного перекладу та вміння виконувати вправи до текстів.

вміти:

- знаходити адекватні засоби перекладу з німецької мови на рідну;
- знаходити оптимальний варіант перекладу;
- досягти комунікативної еквівалентності;
- застосувати всі етапи письмового перекладу;
- самостійно аналізувати тексти науково - технічного стилю та виконувати вправи до нього;
- самостійно аналізувати та перекладати граматичні та лексичні конструкції; використовувати різні способи та прийоми перекладу в науково-технічній літературі.

4. Структура курсу

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ	
ДРН1 ДРН2	1. Науково-технічний переклад як об'єкт дослідження Значення науково-технічного перекладу у сучасному суспільстві. Аспекти науково-технічного перекладу у залежності від цілеспрямованості перекладу. Тематика текстів та пошук інформації.	24
ДРН3	2. Загальна характеристика фахових мови Загальні особливості фахових мов. Види лексики фахового тексту та її ознаки. Види фахової мови за рівнем абстрактності. Професійно-практичний та науково-теоретичний стиль фахових мов.	24
ДРН4	3. Аспекти редагування науково-технічних текстів Поняття анотування та реферування текстів.	24
ДРН1 ДРН3	4. Морфологічні труднощі науково-технічного перекладу Розбіжності, обумовлені відсутністю у рідній мові відповідних морфологічних форм. Багатозначність вживання різних мовних структур в німецькій та рідній мові.	24
ДРН2	5. Лексичні труднощі науково-технічного перекладу Проблема перекладу слова як форми: відтворення власних назв та їх скорочення. Проблема перекладу слова як змісту: полісемія та омонімія. Слова в суспільстві та особливості їх перекладу.	24
ДРН1 ДРН4	6. Синтаксичні труднощі науково-технічного перекладу Загальні принципи перекладу порядку слів у простих та у складних реченнях. Загальні принципи перекладу складних речень. Проблема перекладу різнотипових підрядних речень.	24
ДРН4	7. Індивідуально-стильові труднощі перекладу Індивідуальний стиль і переклад: сутність поняття терміна «індивідуальний стиль». Статевий аспект індивідуального стилю. Індивідуальний стиль перекладача і адекватність.	24
ДРН3	8. Переклад як творчість Моделі перекладу як творчого процесу. Засоби перекладу для досягнення адекватності. Рівні та одиниці перекладу.	24
ДРН1 ДРН2 ДРН3 ДРН4	9. Способи та прийоми перекладу Міжмовно-еквівалентні способи транскрипції та транслітерації. Парадигматичний спосіб антонімічного перекладу. Парадигматичний спосіб генералізації. Синтагматичний спосіб перечленування. Синтагматичний спосіб компенсації. Епідигматичний прийом смислового розвитку поняття. Парафрастичний переклад.	24
ДРН1 ДРН2 ДРН3 ДРН4	10. Класифікація змістових помилок Класифікація змістових помилок: тавтологія, поняття одиниці невідповідальності, неоднозначність речень, невірне розставлення логічного наголосу, «паразитні зв'язки» між словами, втрата потрібної інформації або доповнення тексту даними, які відсутні в оригіналі.	24
	РАЗОМ	240

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

1. Технічні засоби навчання.
2. Дистанційна платформа MOODLE, MS TEAMS.
3. Друкований та роздатковий матеріал.

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
75 – 89	добре
60 – 74	задовільно
0 – 59	незадовільно

6.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати **підсумкову оцінку** з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного тестування та самостійної роботи складатиме не менше 60 балів.

Максимальне оцінювання:

Відвідування	Практична частина	Бонус	Разом
60	35	5	100

Теоретична частина оцінюється за результатами здачі контрольної тестової роботи, яка містить 20 запитань, з 20 тестових запитань, 1 відкрите запитання.

Кожний тест має один правильний варіант відповіді. Правильна відповідь на запитання тесту оцінюється у 2 бали.

Правильна відповідь на відкрите запитання оцінюється у 20 балів. Відкриті запитання оцінюються шляхом співставлення з еталонними відповідями.

Максимальна кількість балів за ККР: 60

6.3. Критерії оцінювання підсумкової роботи

Комплексна контрольна робота має на меті перевірити вміння та навички студентів та вміння розуміти.

Якість виконання завдань визначається коефіцієнтом засвоєння Кз – відношення кількості правильно виконаних істотних операцій (відповідей) до загальної.

Кожне вірно виконане завдання першого тестового питання оцінюється 1 балом.

Для оцінювання відповіді на теоретичне питання (№2) за тридцятибальною системою пропонуються наступні критерії:

- 0-4 – на питання не було відповіді або відповідь була не по суті питання;
- 5-9 – відповідь неповна та містить тільки загальні дані змісту питання або у відповіді допущено кілька серйозних помилок;

- 10-14 – відповідь, неповна та містить серйозну помилку або більша частина відповіді не за темою питання;
- 15-19 – відповідь, в основному, відбиває суть питання, але допущено декілька неточностей або частина її не відповідає суті питання, або ж відповідь носить схематичний характер без необхідних пояснень;
- 20-24 – відповідь цілком відповідає поставленому питанню, але відсутні деякі пояснення або допущена незначна неточність, або ж відсутня послідовність у відповіді;
- 25-30 – відповідь цілком відповідає суті питання, містить необхідні пояснення та малюнки, написано лаконічно, послідовно і грамотно, а також містить ситуаційний аналіз.

Система критеріїв оцінювання якості конкретної одиниці перекладу виходить з градації помилок, яка базується на ступені спотворення змісту оригіналу при перекладі.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням "Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка».

http://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/System_of_prevention_and_detection_of_plagiarism.pdf.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

Комунікаційна політика

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту.

7.3. Політика щодо перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4. Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може опротестувати виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.5. Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, академічна мобільність, які необхідно підтверджувати документами. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту.

За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбутись в он-лайн формі за погодженням з керівником курсу.

7.6. Бонуси

Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії здобувача вищої освіти буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети (Microsoft Forms Office 365), які буде розіслано на ваші університетські поштові скриньки. Заповнення анкет є важливою складовою вашої навчальної активності, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати ваші пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни «Проблеми міжкультурної комунікації та перекладу». За участь у анкетуванні здобувач вищої освіти отримує додаткові 5 балів.

8. Рекомендовані джерела інформації

1. Кабаченко І.Л. Практика перекладу німецької науково-технічної літератури: навчальний посібник. Дніпро : Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», 2020. 163 с. (2-е вид., перероб. і доп.). URL: <https://pereklad.nmu.org.ua/ua/Kabachenko3.pdf>

2. Кучер З.І. Галузевий переклад : німецька мова [Електронний ресурс] навчальний посібник / З.І. Кучер, М.О. Орлова, М.Л. Ліпісівський. – Вінниця : Нова Книга, 2018. 144 с. URL: <http://elib.chdtu.edu.ua/e-books/4290>

3. Кучер З.І. Практика перекладу (німецька мова) : навч. посібник для студентів вищ. навч. заклад. / Кучер З.І., Орлова М.О., Редчиць Т.В. – 2-е вид.- Вінниця: Нова Книга, 2017. 464 с. URL: <https://surl.li/octclo>

4. Stolze R. Übersetzungstheorien. Eine Einführung. Narr Francke Attempto Verlag, Tübingen, 2018. 329 S. URL: https://books.google.com.ua/books/about/%C3%9Cbersetzungstheorien.html?id=FppWDwAAQBAJ&redir_esc=y

Допоміжні:

1. Лисенко Г.Л. Основи перекладу – міст між теорією і практикою (німецько-український напрям) : підручник / Г.Л. Лисенко, І.М. Баклан, З.В. Чепурна. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2019. 204 с. URL: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/7fac0f13-6d22-4275-b9f7-32c86c499c3f/content>

2. Теорія перекладу: для студентів 3-4 курсів ф-ту «Референт перекладач», які навчаються за спеціальністю 035 Філологія (Переклад) / Нар. укр. акад., [каф. теорії та

практики перекладу ; авт.-упор. О.А. Кальниченко]. – Харків : Вид-во НУА, 2017. – Ч.1. – 64 с. URL: <https://surl.li/ztvrnq>

3. Практикум з науково-технічного перекладу (німецька мова) : навч. посібник для студентів 4-5 курсів фак. «Референт-перекладач» / Нар. укр. акад., [каф. теорії та практики перекладу ; упоряд. Д.О. Фадєєв]. – Харків : Вид-во НУА, 2017. 78 с. URL: <https://nua.kharkov.ua/wp-content/uploads/2020/08/Fadeev-naukovo-techn.pdf>

Інформаційні ресурси:

1. <https://www.hueber.de/menschen> Sicher online
2. <https://www.hueber.de/sicher> Deutsche Welle
3. <https://www.dw.com/de/deutsch-lernen/s-2055> Goethe-Institut
4. <https://www.goethe.de/de/spr/ueb.html> Portale rund ums Deutsch und um Deutschland
5. <https://www.deutsch-perfekt.com/>

